

tehdejší vlastníci sousedních pozemků po případě jejich universální nástupci v důsledku postavení dráhy a povinnosti jim uložené ponechali na nevyvlastněné části jejich sousedních pozemků ochranný pilíř pro dráhu, nemohli vydobýti kaolin v něm uložený, příslušela jim náhrada za tuto újmu podle § 10 lit. b) nař. č. 238/1854 ř. z., ježto právě postavení a provoz dráhy byly překážkou ve výkonu jejich plného práva vlastnického a byly tedy v příčinné souvislosti s újmou sousedům těm vzniklou. Jinak tomu jest, jde-li o osoby, které se teprve později staly sousedy dráhy, jako tomu bylo i u žalobkyně, jež nesporně nabyla pozemků, o něž jde, na základě kupní smlouvy ze dne 16. května 1899 a tedy s i n g u l á r n í sukcesí a v době, kdy dráha již byla. Nebylo tvrzeno, že Buštěhradská dráha, jež podle zák. ze dne 8. června 1923, č. 124 Sb. z. a n. přešla do vlastnictví žalovaného státu, nebyla postavena podle schváleného projektu, ani nebylo tvrzeno, že dráha učinila »později« nějakou změnu na železničním tělese, jež by byla přivodila zákrok okresního úřadu v K. ze dne 8. února 1930, č. 18045. Postavením dráhy vznikl totiž nový změněný stav vůči veškerým interestům, jenž jest základnou a východištěm všech budoucích úprav. Žalobkyně, když nabyla dotčených pozemků, musila již počítati s existencí dráhy, sluší jí pokládati vůči dráze za souseda ve smyslu §§ 99 a 100 cís. nař. č. 1/1852 ř. z. a podléhá bezpečnostním opatřením předvídaným v dotčených ustanoveních zákonných. Za tato omezení předvídaná v § 364 b) obč. zák. jí však nepřísluší náhrada (srv. Dr. Layer: Prinzipien des Enteignungsrechtes, str. 61, Dr. T. Haberer: Das österr. Eisenbahnrecht, str. 219). Jest ovšem správné, že § 10 lit. b) nař. č. 238/1854 ř. z. hovoří sice o škodách na »pozemcích a budovách«, ale z toho neplyne ještě, že jde o nějaké právo věcné. Nárok na odškodnění za újmy způsobené stavbou a provozem dráhy jest zřejmě nárokem obligačním. Žalobkyně ani netvrdila, nečkuli prokázala, že koncesní listinou nebo nálezem o vyvlastnění byla stanovena všeobecně povinnost Buštěhradské dráhy nahraditi nevydobytý kaolin. Soud odvolací posoudil věc právně správně, když za tohoto stavu věci žalobkyni nepřisoudil náhradu za nevydobytý kaolin.

Čís. 15851.

Manžel jako správce manželčina majetku (§§ 1238 a násl. obč. zák.) může na manželce žádati náhradu užitečných a nutných nákladů jen za předpokladu, že složí účet o příjmech a vydáních týkajících se manželčina majetku.

(Rozh. ze dne 25. února 1937, Rv I 350/35.)

Žalobce se na žalované pozůstalosti po zemřelé své manželce domáhá náhrady částek, jež za jejího života pro ni a v její prospěch vynaložil jako správce jejího majetku (§ 1238 obč. zák.) Žaloba byla zamítnuta soudy v š e c h t ř í s t o l i c, n e j v y š š í m s o u d e m z těchto

d ů v o d ů:

Spravoval-li žalobce manželčin majetek, nemůže se zřetelem na ustanovení §§ 1239, 1240 obč. zák. prostě žádati, aby mu byly nahrazeny užitečné a nutné náklady, v této vlastnosti zapravené, nýbrž řečená zákonná ustanovení mu ukládají povinnost, aby o příjmech a vydáních týkajících se majetku jeho manželky složil účet, aby mohlo býti posouzeno, zda a jaká náhrada mu přísluší (viz rozh. č. 283, 6703 Sb. n. s.). Nemůže-li manžel, spravující manželčino jmění, složit náležitý účet, platí podle uvedených ustanovení výdaje a užitky za vzájemně vyrovnané. Žalobce se o složení účtu ani nepokusil, prostý výpočet jím konaných platů bez jakéhokoli zřetele k tomu, že jeho manželka měla dostatečné vlastní prostředky, aby výdaje týkající se jejího majetku hradila ze svého, k odůvodnění žaloby nestačí a její zamítnutí je proto po právu.

Čís. 15852.

Odpovědnost za škody z provozu silostrojů (zák. č. 162/1908 ř. z.).

Pomocníkem v provozu silostroje jest i ten, komu vlastník silostroje svěřil klíče od garáže, pověřiv jej čištěním vozidla. Použila-li tato osoba silostroje k jízdě a způsobila-li při ní škodnou příhodu, odpovídá vlastník vozidla za zavinění pomocníkovu podle § 8 autom. zák., třebaš pomocník použil vozidla k jízdě bez vědomí a proti výslovnému zákazů vlastníkovu.

(Rozh. ze dne 25. února 1937, Rv I 504/35.)

Srv. Sb. n. s. č. 13157, 12145, 8466, 9710, 9011, 3409.

Žalobce utrpěl při srážce svého motocyklu s automobilem patřícím Dr. J-ovi a řízeným R-em škodu, jejíž náhrady se domáhá jak na R-ovi, tak i na Dr. J-ovi. P r v ý s o u d uznal podle žaloby proti R-ovi, jenž byl odsouzen i trestním soudem, že srážku zavinil, zamítl však žalobu proti Dr. J-ovi. D ů v o d y: Žalobní nárok proti Dr. J-ovi jest posuzovati se zřetelem na § 3, odst. 1, autom. zák. podle ustanovení občanského zák., nikoli podle § 1, odst. 4, autom. zák., který má ovšem přísnější hledisko na odpovědnost vlastníka vozu a nedopouští exkulpaci ani při nedovolené jízdě proti výslovnému zákazů vlastníkovu (rozh. č. 8313, 8466, 9710 Sb. n. s.). Spolužalovaný R. byl domovníkem, nikoli však garážním mistrem Dr. J-a, a měl R. jen z důvodů bezpečnostních a požárních u sebe též klíče od garáže. Klíč od automobilu byl ve voze, R. nebyl šoférem Dr. J-a a kritického dne jel svémocně, nebyv k jízdě zmocněn Dr. J-em. Dr. J. neodpovídá za žalobcův úraz, ježto nelze o něm říci, že by byl tehdy užil osoby neschopné k obstarávání svých záležitostí, to jest k řízení automobilu (§§ 1313, 1315 obč. zák.). O d v o l a c í s o u d potvrdil rozsudek prvního soudu.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby i proti Dr. J-ovi.